

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ตลอดจนความประพฤติและคุณธรรมของบุคคลให้เป็นพลเมืองดี และมีคุณภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ก่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2530, หน้า 299)

การศึกษามีเรื่องที่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน เพราะถ้าบุคคลใดไม่ได้รับการศึกษาแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความถนัดทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การสร้างฐานะ การติดต่อสื่อสาร เกียรติยศ ชื่อเสียงฐานะทางสังคม ฯลฯ การขาดโอกาสทางการศึกษาทำให้การดำรงชีวิตต้องประสบปัญหามากมาย ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 (2545, หน้า 23 - 24) ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นี้มีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มีการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นกระบวนการพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพ และคุณธรรม การปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริงและสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคนให้มีความสุข สุขภาพแข็งแรง คิดเป็น ทำเป็น มีวิธีการคิดอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ชื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาผสมผสานให้เกิดความสมดุลในการยกระดับคุณภาพชีวิต ปัจจุบันนี้สภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มว่าสังคมกำลังพัฒนาไปสู่ความเป็นสังคมอุตสาหกรรม สังคมยุคข่าวสารข้อมูลและการบริการมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน จำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนจะต้องพัฒนา และได้รับการศึกษาที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาที่สูงขึ้นอย่างน้อย 9 ปี จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ผู้ที่มีโอกาสทางการศึกษาคิดว่า ย่อมมีความสามารถที่แบ่งปัน ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาได้บัญญัติไว้ในมาตรา 10 ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน

ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานรัฐมนตรี, 2542, หน้า 7) เป็นที่ยอมรับกันว่ากลไกในการพัฒนาคนที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ การศึกษา การศึกษาที่ว่ามีได้จำกัดรูปแบบอยู่แต่เพียงการศึกษาในระบบแต่หมายรวมถึงการศึกษานอกระบบ และการศึกษาดตามอัธยาศัยที่มนุษย์จะพึงเฝ้าหาความรู้ จากแหล่งต่าง ๆ ได้ตลอดเวลาทุกโอกาสตลอดชีวิตอีกด้วย “แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2540 ได้กล่าวถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาว่า เป็นการศึกษาหลังการประถมศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ ความสามารถและความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม” โดยแบ่งการศึกษาระดับนี้ออกเป็น 2 ตอน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาในระดับต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้นักเรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกศึกษาได้ 2 สายใหญ่ ๆ คือ สายสามัญหรืออาชีพ ซึ่งทั้ง 2 สายนี้ มีลักษณะแตกต่างกันทั้งทางด้านหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กล่าวคือ สายสามัญมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านวิชาการ เน้นการเรียนรู้ ให้มีประสบการณ์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ที่สามารถจะนำไปใช้ปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริง หรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อไปในระดับสูงขึ้น ส่วนสายอาชีพเป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกงานที่ใช้เทคโนโลยี ได้ปฏิบัติงานเกิดทักษะคุณธรรมและสติปัญญาสามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรม และเชิงเทคโนโลยี เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จริง โดยจะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาขั้นพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎี สัมพันธ์และการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการ จะเห็นได้ว่า การเรียนต่อในสายสามัญหรืออาชีพนั้นมีแนวทางแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน

หลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533, หน้า 1)

1. การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเอง
2. เป็นการศึกษาทั่วไป เป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ

สมร ทองดี (2534, หน้า 59) กล่าวว่าเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความคิดและเหตุผลให้ดียิ่งขึ้นว่าตนควรประกอบอาชีพอะไรในอนาคต หรือเรียนต่อในแผนการเรียนใดในอนาคต ควรให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับความต้องการ ความสามารถและทักษะของเขา ถ้าเขามีโอกาสได้เข้าใจตนเองมากขึ้น เขาจะเริ่มมองเห็นทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองมากขึ้น ซึ่ง รุ่ง แก้วแดง (2542, หน้า 1) ได้กล่าวว่าโลกยุค ค.ศ. 2000 จะแตกต่างไปจากศตวรรษที่ผ่านมาอย่างมาก เนื่องจากเป็น

การก้าวข้ามไปสู่ยุคใหม่ที่เรียกกันว่า “โลกไร้พรมแดน” และ “ยุคข้อมูลข่าวสาร” การแข่งขันในสังคมโลกจะทำให้ในแต่ละภูมิภาคมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในอดีต การศึกษามีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตของคนและสังคม โดยเฉพาะการเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจของการศึกษาโดยตรง จากการศึกษาของ ชิดชัย สนั่นเสียง (2538, หน้า 261 อ้างถึงใน พรเพชร โคตรสิงห์, 2542, หน้า 2) พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศร้อยละ 56.3 เลือกศึกษาต่อ ร้อยละ 30 เลือกศึกษาต่อพร้อมกับประกอบอาชีพ ร้อยละ 13 เลือกไม่ศึกษาต่อ ร้อยละ 0.7 เลือกไม่ศึกษาต่อและไม่ประกอบอาชีพ ดังนั้นก่อนที่นักเรียนจะสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาในระดับต้น จึงควรจะได้ทำความรู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับชีวิตที่จะออกไปผจญกับโลกกว้างในอนาคต ถ้านักเรียนไม่มีความเข้าใจตนเอง หรือขาดความรู้ข้อมูลทางการศึกษาและอาชีพอย่างถูกต้อง อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจ โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 15 - 17 ปี จะใช้เหตุผลในการพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับมาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ดังนั้นถ้าได้รับการแนะแนวอย่างเป็นระบบก็จะเกิดความเข้าใจตนเองในเรื่องต่าง ๆ เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาและนำไปสู่การวางแผนในการศึกษาต่อได้ตรงกับความต้องการ และสามารถเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อนับได้ว่าเป็นช่วงสำคัญของชีวิต และมีความสำคัญต่อการวางแผนชีวิตของบุคคล บุคคลควรมีการตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับตัวเขา ดังนั้น งานแนะแนวจึงควรมีบทบาทช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าใจและรู้จักตนเองมากขึ้น ในด้านข้อสนเทศต่าง ๆ ให้ตรงกับ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ตลอดจนทราบถึงลักษณะงานอาชีพต่าง ๆ ความต้องการของตลาดแรงงาน แนวทางการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา เพื่อลดความสับสน ความคับข้องใจ ความกังวลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้ด้วยตัวเอง ดังที่ ดวงรัตน์ กวดกิจการ (2544, หน้า 1) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคตเป็นเรื่องสำคัญ และต้องทำอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง บุคคลจึงจำเป็นต้องได้รับความรู้ในเรื่องของกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา นักเรียนคนใดสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพของตนเองแล้ว นักเรียนคนนั้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต แต่ถ้าเลือกไม่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ความถนัด ความสนใจกับตัวของนักเรียนคนนั้นก็อาจประสบความล้มเหลว มีผลเสียต่อสุขภาพจิต ก่อให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในที่สุด จากความจำเป็นอย่างยิ่งดังกล่าวทำให้งานแนะแนวในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ในการให้บริการสนเทศด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ต้องตื่นตัวในการให้บริการสนเทศข้อมูลด้านการศึกษาแก่นักเรียน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น เพื่อนักเรียนจะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เข้าสู่ “ยุคข้อมูล ข่าวสาร และโลกไร้พรมแดน” ซึ่งการให้บริการสนเทศด้านต่าง ๆ จึงต้องคำนึงถึงรูปแบบการให้ข้อสนเทศ ต้องปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัย น่าสนใจเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนที่ต้องการ ความแปลกใหม่ ทันสมัย กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นให้สนใจข้อสนเทศด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง เพื่อให้ให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้รับไปคิดและพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณและเกิดความเข้าใจในตนเอง ตลอดจนนำข้อสนเทศด้านต่าง ๆ ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะข้อสนเทศด้านการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นมากในการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ว่าจะตัดสินใจศึกษาต่อในสายสามัญ หรือสายอาชีพ หรือด้านอื่น ๆ เพราะถ้านักเรียนได้รับข้อสนเทศด้านการศึกษาต่อไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจแล้ว อาจทำให้เลือกและตัดสินใจผิดพลาดได้ และ ทบวงมหาวิทยาลัย (2536, หน้า 6 อ้างถึงใน ดวงรัตน์ กวดกิจกร, 2544, หน้า 1) อธิบายว่ากระบวนการตัดสินใจเลือกทางการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตในปัจจุบัน และอนาคตของนักเรียน เพราะถ้านักเรียนตัดสินใจผิดพลาดย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น เบื่อหน่ายในการเรียน หนีเรียน สอบตกในวิชาที่เรียน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นการสูญเสียเวลา สิ้นเปลืองทรัพย์สินโดยเปล่าประโยชน์ และเป็นการสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเป็นอย่างมาก และจากการพิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ พบว่านักเรียนจะมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเลือกศึกษาต่อได้ไม่ตรงกับความสามารถ ความถนัด ความชอบ และบุคลิกลักษณะของตน เพราะเกิดจากการขาดความรู้ นักเรียนไม่ทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ขาดการชี้แนะอย่างเป็นระบบ และไม่ทราบว่าทางเลือกใดที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งเหตุผลดังกล่าวตรงกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2533, หน้า 21 อ้างถึงใน อริสรา รุจิราวโรดม, 2545, หน้า 2) ที่ว่าการจัดบริการสนเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในด้านการศึกษาเล่าเรียน การวางแผนและการเลือกอาชีพให้เป็นไปตามเป้าหมายจุดมุ่งหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่เน้นให้มีการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ยกระดับคุณภาพชีวิตตลอดจนวางตนให้สมควรกับวัย สามารถปรับตัวได้เหมาะสม

จากการศึกษาพบว่าเทคโนโลยีการศึกษาได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคนิควิธีสอน สื่อ และจิตวิทยาการศึกษา จนทำให้เกิดการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัย ทำให้ผู้เรียนสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ที่สำคัญสื่อที่ใช้ในการสอน จึงต้องปรับเปลี่ยนตามด้วย ในบรรดาสื่อใหม่ ๆ เหล่านั้น คอมพิวเตอร์จัดได้ว่าเป็นอีกสื่อ

หนึ่งที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนการสอน ดังที่ ไฮน์นิค โมเลินดา และรัสเซล (Heinich, Molenda, & Russell, 1993 อ้างถึงใน สุเทพ วรรณทอง, 2542, หน้า 1) ได้กล่าวถึงการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษาหลาย ๆ ด้าน คือ ใช้ในรูปสื่อการสอน (object of instruction) เป็นเครื่องมือของการสอน (tool for instruction) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer assisted instruction) ทั้งนี้เพราะคอมพิวเตอร์เป็นสื่อที่ทันสมัย น่าสนใจ ใช้ได้สะดวกรวดเร็ว สามารถใช้ประโยชน์ได้มากมาย และสามารถนำเสนอข้อมูลได้เป็นอย่างดี เช่น แสงสี เสียง ตัวอักษร รูปภาพ ความสวยงาม ที่สามารถจัดทำได้สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อชนิดอื่น และ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งปัจจุบันทุกอาชีพ ทุกวงการนิยมใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้ข้อสนเทศด้านการศึกษา จากรูปแบบเดิมมาเป็นการให้ข้อสนเทศด้านการศึกษาโดยคอมพิวเตอร์ จะทำให้นักเรียนได้รับข้อสนเทศที่แปลกใหม่ ได้รับความรู้ในรูปแบบที่ทันสมัย น่าสนใจ และมีโอกาสที่จะเลือกและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ตามศักยภาพของตน โดยเฉพาะการแนะแนวเรื่องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การให้ข้อสนเทศโดยคอมพิวเตอร์ ทำให้นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลการศึกษาต่อ และสามารถตัดสินใจด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 12) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษา หาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ข้อสนเทศด้านการศึกษาต่อที่มีต่อความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ข้อสนเทศด้านการศึกษาต่อที่มีต่อความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
2. นักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศด้านการศึกษาต่อโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
3. นักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศด้านการศึกษาต่อโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม

4. นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะด้านการศึกษาต่อโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
5. นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะด้านการศึกษาต่อโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
6. นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะด้านการศึกษาต่อโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นแนวทางแก่ ครูแนะแนว ครูผู้สอน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการช่วยให้นักเรียนได้สำรวจและค้นพบแนวทางการศึกษาต่อที่เหมาะสมกับตนเอง และตัดสินใจเลือกได้ด้วยตนเอง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2545 ที่มีคะแนนความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ ที่ 25 ลงมา
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2545 โดยเลือกนักเรียนที่มีคะแนนความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยเลือกวิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) แบ่งออกเป็น กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่
 - 3.1.1 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ข้อเสนอแนะด้านการศึกษาต่อ
 - 3.1.2 ระยะเวลาของการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่
 - 3.1.2.1 ระยะก่อนการทดลอง
 - 3.1.2.2 ระยะหลังการทดลอง
 - 3.1.2.3 ระยะติดตามผล
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ
 - 3.2.1 ความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ข้อสนเทศด้านการศึกษาต่อ หมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งนำเสนอข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปออดิโอแวร์ (Authorware) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้กับระบบมัลติมีเดีย (Multi media) สามารถเลือก เสียง สีและขนาดของตัวอักษร รวมทั้งสร้างภาพให้มีการเคลื่อนไหวได้ และสามารถกำหนดให้ จอแสดงหรือลบส่วนต่าง ๆ ในแต่ละเฟรม (frame) ได้ตามต้องการ มีรูปภาพและการ์ตูนประกอบและมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษาต่อประกอบด้วย

1.1 การศึกษาต่อสายสามัญ หมายถึง การศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4 - ม. 6) ทั้งของรัฐบาลและเอกชน ได้แก่ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ แผนการเรียน ศิลป์ - ภาษา

1.2 การศึกษาต่อสายอาชีพ หมายถึง การศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถาบันการศึกษาของกรมอาชีวศึกษา โรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาของเอกชน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ วิทยาลัยช่างศิลป์ สังกัดกรมศิลปากร

1.3 การศึกษาต่อสถานศึกษาอื่น ๆ หมายถึง การศึกษาต่อในสถานศึกษาที่เปิดรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่อนอกเหนือจากการศึกษาต่อสายสามัญ (ม. 4 - ม. 6) และสายอาชีพ (ด้านอาชีวศึกษา)

1.4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ เช่น ข้อคิดในการศึกษาต่อ ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บิดา มารดา ครู เพื่อน อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจ ความสนใจ ค่านิยม ลักษณะนิสัย และ ความสามารถ เป็นต้น

2. ความเหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หมายถึง การเลือกที่ได้ผ่านกระบวนการที่เหมาะสม ตามลำดับขั้นตอนตามทฤษฎีของเกอเลตต์ ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ โดยนักเรียนต้องทราบว่าตัวนักเรียนต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด

ขั้นที่ 2 ขั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยนักเรียนจะต้องหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทั้งข้อมูลภายในและภายนอกที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

ขั้นที่ 3 ขั้นรู้ทางเลือกที่มีอยู่โดยการศึกษาทางเลือกต่าง ๆ จากข้อมูลที่รวบรวมในขั้นที่ 2 แล้วนำมาพิจารณาหาทางเลือกที่เป็นไปได้

ขั้นที่ 4 ขั้นพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก โดยนักเรียนจะต้องพิจารณาแต่ละทางเลือกว่ามีผลดี และผลเสียที่จะส่งผลต่อตัวนักเรียนอย่างไรบ้าง และทางเลือกใดมีน้ำหนักดีกว่าทางเลือกใด

ขั้นที่ 5 ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด โดยนักเรียนพิจารณา
ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก แล้วนักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับ
ตนเองมากที่สุด

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University